

EMPORIUM

PUBLICACIÓ QUINZENAL

Surt els dies 15 i 30 de cada mes

Núm. 14

CAMISERÍA Y CORBATERÍA

Botet y Bladó

GRAN SURTIDO
— en —
generos de punto

38 - CALLE BOQUERIA - 38

MANTAS DE VIAJE
PAÑOLERÍA
en seda é hilo

BARCELONA

NOVEDADES PARA CABALLERO Y SEÑORA

Los remedios homeopáticos que el
Dr. FUREST emplea para tratar á
los enfermos TIFUDICOS, son:

SOLUBILIS
RHUS-TOXICOLENDRUM
BRIONIA-ALBA
y BELLADONA

CLINICA FUREST Teléfono GERONA
—207—

PASTES D'ALIMENT PERA SOPA

a basa de Gluten

DE

MAGÍ QUER

BARCELONA

Els expenedors

*d' aquestes pastes tenen la garantia de no
esser multats per vendre adulterats*

S'envien mostres i preus a qui ho demani.
Dirigir-se al seu Representant JOAN FONOLLEDA
2.-Pelayo-2.-BARCELONA

MASSANÉS I PUJOL

PRIMPESA 27.—BARCELONA

CONSERVES
FORMATGES MANTEGUES

La casa qu' exporta menys a l' Ampurdá

Dirigir-se al seu Representant JOAN FONOLLEDA
2.-Pelayo 2.-BARCELONA

Francesc Marull. - Palamós

Representacions i Comissions

Agent de Segurs
Contra - Incendis,
Marítims
i de Vida

Suscripcions a periodics
i Comers de llibres

Venda d' objectes
pera la fotografia

Admissió de encàrrecs
de treballs d' imprenta
i d' encuadernació

fora de casa méva. Afrontant els clamors, remontant les corrents, avençava el vencedor del segle i de sos vicis. I les pompes de l'iglesia, professors i banderes brodades, incens i vasos d'or, himnes de triomf, fressejant éxtasi de les multituds, coronaven ma obra accomplida. Quina riquesa i quin ubriagament! Més tot aixó era fals, era un conte, era una il·lusió enganyadora qu' il·luminaven el sol i el llamp. Heu-me aquí ara, a l' hora en que naix el crepuscle, ben avans de la fi del jorn, heu-me aquí tancat entre l mar i l' espadat, separat d' aquest mon que s' agita al lluny, tenint a penes un troç de cel sobre mon cap, més els peus damunt ma terra natal. El bell conte es acabat, cal desensellar el corcer dels somnis. Però entreveig un fi més enlairat. No es tracta pas d'un torneig, se tracta d' un dur treball de cada dia, de l' acompliment d' un humil deure que vui ennoblir, aixecar a l' alçada d' una gesta caballeresca.

AGNÈS

I aquell Déu qu' havia de caure?

BRAND

Caurá, més dintre l' ombra, secretament,

no pas als ulls de tots en plè dia. M' ho havia agafat malament, ara ho reconec, pera predicar la redempció d' un poble. No es pas amb esclatants proeses que se la pot transformar aquesta raça. No es pas despertant brillants qualitats que s' curarán les ànimes fetes malbé. Es la voluntat lo que cal. Es la voluntat que fa lliure o que mata. Ella es sempre la mateixa en el petit com en el gran, sempre entera en mig de la dispersió de totes les coses!

(Se gira vers el país habitat, sobre el qual el crepuscle comença a estendre-s)

Veniu a mi, homes qui vos arrocegueu pesadament en aquesta vall on jo sò nat. Anima contra ànima, en una comunió íntima, anem a intentar l' obra de purificació, abatre la indecisió, imposar silenci a la mentida, i despertar en fi el jove lleó de la voluntat! La aixada pot esser tant noble com la espasa. No hi ha més que un fi per tots: es esser la taula d' aram damunt la qual escriu el Senyor. (Vol allunyar-se. Einar li barra l pas.)

EINAR

Atura-t, i torna-m lo que m' has pres!

BRAND

Es d'ella de qui parles? Vete-la aquí.

EINAR (a Agnès)

Tría entre aquest fosc carreró i la gran plana assolaiada!

AGNÉS

No hi ha pas tría pera mí.

EINAR

Agnès. Agnès, escolta-m, recorda-t del vell ditxo: fàcil a pendre, pesat de portar,

AGNÉS

Fes el teu camí, bell tentador. Portaré el feix fins a l'agotament de mes forces.

EINAR

Pensa amb aquells a qui estimes!

AGNÉS

Saluda a ma mare i a mes germanes. Les

BRAND (seguint-la amb els ulls)

No, ton fill no s'allunyarà pas de tú. A l'hora de la penitència, quan l'enviaràs a cercar i li presentaràs ta vella mà glaçada, ell la pendrà i la escalfarà am la séva.

(Baixa vers la ribera i s'acosta a Agnès)

La tarda es diferenta del matí. Ara tot just, estava d'humor guerrer; sentia senyals de lluita; en ma rabia anava a pendre el glavi, ferir la mentida, esbocinar l'esperit del mal, foradar el mon am ma llaça.

AGNÉS

(girant vers ell un rostre radiant)

El matí era pàlid, comparat a una tarda semblant. Sols buscava mentida i plaer. I tot lo que desitjava guanyar, mon ver guany era perdre-ho.

BRAND

Igual que cignes selvatges, grans i bells somnis se m'havien emportat damunt llurs poderoses ales. Veia mon camí, que m conduïa

LA MARE

Lin donaré força. Veiam fill meu, n' hi haurà prou?

BRAND

No hi haurà pas expiació si no ets, al morir, igual que Job sobre son llit de cendres.

LA MARE (retorcant-se les mans)

Ah! haver malmés ma vida, haver perduda l' ànima, i, d' un dia a l' altra, haver de separar-me dels meus béns! Vui tornar a casa i apretar sobre mon pit tot lo qu' es meu, encara meu! Mos béns, el fill de mos dolors, mos béns! Per vosaltres mon cor ha sagnat! Vui tornar a casa i plorar com una mare sobre el breçol de son fill malalt. Perqué doncs la méva ànima es nada dintre la carn si l' amor de la carn es la mort de l' ànima? Sacerdot, no t' allunyis pas de mi! No se pas encara quin pensament me vindrà a l' hora de les angoixes, més, si ho dec perdre tot en vida, esperaré al menys fins al darrer dia. (Sen va)

hi escriuré si trobo paraules pera dir-lis.

EINAR

Allá baix les ones rellueixen al sol ponent. Les blanques veles s inflen. Els baixells s' allunyen de la ribera, semblants a somnis anyoradiços, les altes proues totes riellantes trenquen les ones fugint vers costes llunyanes, lliscant vers la terra promesa!

AGNÈS

Vés ont els vents te portin i pensa am mí com amb una morta.

EINAR

Agnès, segueix-me, sigues ma germana.

AGNÈS (remenant el cap)

Un oceà ns separa.

EINAR

Oh! torna al menys a casa de ta mare.

AGNÈS (amb veu calma)

No deixaré pas aquell qui es mon germà,
mon mestre i mon amic.

BRAND (fent un pas vers ella)

No! tingas compte am lo que fas. Desd'a-
ra, ofegat entre dos fiells sota una humil teu-
lada, al peu d' una montanya que m tancarà
la claror, ma vida s' escolará com una trista
tarda d' octubre.

AGNÈS

Ja no tinc més por de les tenebres. A tra-
vers dels núvols, veig una estrella que brilla.

BRAND

Sàpigas que més exigencies son dures, jo
demano o tot o res. Un defalliment i hauràs
tirat ta vida al mar. Cap concessió a esperar
en els moments difícils, gens d'indulgencia pel
mall! I si la vida no es suficienta, serà precis
lliurement acceptar la mort.

la néu que s separi del fret, a la mar que no
siga pas humida! Bah! Vesten!

BRAND

Agafa ton fill, porta-l sobre el fiord i tira-l
a l' aigua pregant a Déu que beneixila téva
acció.

LA MARE

Imposa-m qualsevol altra penitencia, la
fam i la set si vols, pró no aquella, es massa
dura.

BRAND

Aquell qui no accepta els més durs sacrifi-
cis pert el fruit de tots els altres.

LA MARE

Donaré mon diner a l' iglesia.

BRAND

Tot lo que posseïeixes?

LA MARE

Ah sil! Pera parlar-me de damnació.

BRAND

No. Te portaré la tendresa d'un fill i la dolçura d'un sacerdot. Elles te protegiran contra el vent de la angoixa. Al peu de ton llit, trobaré accents pera encalmar ta febre, pera adormir tos dolors.

LA MARE

M'ho promets, ben cert?

BRAND

Si. Vindré a casa téva a l'hora dels remordiments. (Se acosta an ella) Més, com tú, poso una condició. Cal que, de bon grat, llencis lluny de tú tot lo que t lliga a la terra, i baixis nua a la tomba.

LA MARE

(girant-se veís ell amb un geste furiós)

Digas al foc que s despulli de son calor, a

EINAR

Deixa aquest joc crudel, fuig d'aquest home i de sa sinistre llei, pren la vida que co-neixes, la vida que pots viure.

BRAND

Tría: aquí, els camins se separen. (Sen va)

EINAR

Si, tría entre la pau i la tempesta, entre el port i lo desconegut, entre la joia i la pena, entre el dia i la nit, entre la vida i la mort!

AGNÉS (s' aixeca i diu lentament)

Darrera la nit, darrera la mort, allá baix, veig apuntar l' aubada.

(Preu el mateix camí qu' en Brand. Einar la segueix un instant amb esguard extraviat. Després, baixa el cap i repren el camí del fjord.)

BRAND

Sols responc del deute. Recorda bé això: ton fill pagarà el deute contret per la téva ànima, més, en quant al pecat comès, es a tu que t toca de respondre-n; si qualque esclau d' aquest mon obra bretxa en el gran capital humà, un altre, per son trevall, pot sempre reparar el dany. Més la dilapidació mateixa es un crim que demana l'arrepentiment o la mort.

LA MARE (amb inquietut)

Val més que torni a casa méva, sota l'ombra de mes crestes nevoses. Tot aquest sol m'afoga. Fa sortir a llum el pensament, aquesta planta verinosa quina flaire dona vertic.

BRAND

Está bé! Torna an-e l'ombra. No seré pas lluny. El día en que t sentirás atreta vers la llum, vers el cel, si vols veure-m, evia-m a buscar, jo vindré.

PUBLICACIÓ QUINZENAL

Palafrugell 18 Febrer 1906

Any II

Núm. XIV

SUMARI *Solidaritat Catalana*, per Joan Linares i Delhom.—*Lectures*, per Salvador Albert.—*Carnaval*, per Miquel Roger i Crosa.—*La Copa*, per Frederic Mistral.—*Les tardes de l' August d' Alzina*, per Carles Rahola.—*Aurea Pax*, per Geroni Zanné.—*Germinal*, per Enric Bose i Viola.—*Sonet*, per Alfons Maseras.—*Dos Amors*, par Antón Busquets i Punset.—Folletí: *Brand*, per Enric Ibsen, plec XII de la traducció Catalana.

Solidaritat Catalana

11 de Febrer de 1906.

MUNIÓ nombrosíssima de catalans de tots estaments i de totes idees, vinguts del plà i de la montanya pera ajuntar sa veu al crit potent de llibertat que Catalunya aixeca, se havien aplegat al temple de la barbarie purificat aquell dia per la presència de tants cors curulls d'amor a la Patria.

En Salvatella, el jove Salvatella, el valent Salvatella, encarnació de la joventut catalana que ardida i plena d'entusiasme lluita per la Llibertat santa, comença a fer sentir ses eloqüents paraules, vibrants i sadolles d'amor a la Terra Catalana; i el cel negre, negre com la consciència dels tirans, envia aigua i mes aigua que no es prou pera apagar l'entusiasme hermós del bons catalans que impàvids aguanten la mullena. La pluja no amaina i l'acte tè de suspendre-s. Un ¡Visca Catalunya sortit de milers de goles atrona l'espai fent estremir els cors, i la multitud xopa i fuetejada per la pluja empren la via vers la ciutat.

El poble va al teatre, car el poble vol amarar-se en la deü abundosa del patriotisme que, a doll fet, sortirà dels parlaments dels capitosts catalants.

Els esperits mesquins tenen per llarc temps tancades les portes del teatre, més el poble no s cansa d'esperar i espera aguantant la pluja que s'ha posat de part dels enemics de Catalunya. Més al fi, les portes s'obren i la multitud omplena de gom a gom, escenari, platea, palcos, corredors, i la veu dels representants dels partits catalans se deixa sentir vibranta i poderosa. Llibertat, llibertat pels catalans tot-hom demana i els aplaudiments atronen, i en els ulls dels qui escolten hi llampegueja l'entusiasme de que vessen sos cors.

Una corrent de germanor ha ajuntat les ànimes. Jo veig a dos capellans aplaudint am totes ses forces les paraules que pronuncia en Vallés i Ribot; jo veig a gent que a trets combateren els carlins, aplaudir el discurs del representant d'aquest partit. Les diferencies son oblidades, lo qu'es comú a tots, l'amor a la Patria es lo sol que en aquells instants omplena el cor dels congregats.

En Russinyol llegeix les conclusions: llibertat pels catalans, llibertat per Catalunya, i el poble les aclama amb entusiasme delirant.

¡Visca la Llibertat! ¡Visca Catalunya! crida a plé pulmò tot-hom. Oh crits hermosos que teniu la força d'ajuntar a gent d'idees tan oposades am quina potencia retrunyireu pels àmbits del teatre!

La multitud se dispersà; els trens curulls de gent retornaren a llus cases als vinguts de tots els indrets de Catalunya, i tot-homplé d'alegres esperances sen emportà la convicció ferma de que Catalunya no morirà, de que Catalunya serà salvada i per l'esforç de sos fills, els quals davant de l'enemic comú obliden lo qu'es motiu de discòrdia pera no més recordar-se de que son Catalans.

Oh si, Catalunya no pot morir, Catalunya no morirà. Es en va tot quant contra d'ella se faci, car sos fills sabran conquistar-li la benefactora Llibertat que ha de fer-la gran i forta.

La solidaritat catalana es un fet. El dia 11 quedà palesament demostrat. No es pas doncs per Catalunya que el gran Costa escrigué: «...es absolutamente imposible que España se redima por sí de su pasado muerto, adquiera instituciones sociales y políticas europeas, restablezca la continuidad de su historia, rota hace cuatro siglos y vuelva a ser una categoría internacional entrando en la comunidad de los pueblos cultos y siendo otra vez colaboradora eficaz en la obra del progreso humano; que es fatal que España sucumba y sea arrastrada como China, como la India, como Persia, como Egipto, como Argelia y Marruecos, detritus de civilizaciones extinguidas, en los torbellinos de nuestro siglo.»

Oh no, no es pas per Catalunya que se escrigueren aquestes paraules. Un poble en quin l'amor patri vibra am la intensitat del del poble català,—com quedà demostrat el dia 11 a Girona,—es poble viu i am força pera viure una vida plena de progrés i civilització; sols li cal moure-s en un ambient de Llibertat que li permeti l'espandiment de ses energies. I aquesta Llibertat Catalunya la gaudirà, i com que Catalunya no es egoista i no s'go-sa am les dissorts dels altres, am son exemple i am son ajuda enmenarà a les altres regions espanyoles pels viaranys que an ella han de fer-la rica i plena.

JOAN LINARES I DELHOM

Lectures

Assaigs estètics

GERONT ZANNÉ

NOSALTRES creiem que a la versificació no més deuen donar-li vida ls assumptes verament poètics, aquells assumptes que naixen de la visió de l'artista, no del pensament del filòsof. En poesia preferirem sempre les tendències d'un Verla-

ne, d'un Mallarmé o d'un Dierx, a les d'un Cam-poamor o d'un Bartrina».

Aquestes son paraules den Zanné transcrites de l'estudi crític d'un llibre de versos d'un amic seu... i meu

Les següents qu'apareixen en el prólec d'«Assaigs estètics» completen el credo poètic den Zanné: «Per la gloria de l'ànima poètica creiem que ls versos han d'esser ben fets; que lo que sen diu forma no es pas un accident, sinó la única manifestació possible de la substancia poètica; que l'treball dellima no es tasca embrutidora sinó proba de cultura, de bon gust o de modestia, com no son tasques embrutidores les del cisellador i de l'harmonista».

An aquest Credo —que no tractaré de discutir, limitant-me a pendre l poeta tal com es... tal com vol esser— an aquest Credo, dic, s'ajusta en Zanné, am ferma, invariable conseqüència, en les seixanta i tantes composicions del llibre. Tendeix en totes elles, am lloable empenyo, a la «concentració», fórmula adequada i breu, completa e irreductible del concepte poètic, que troba solzament la inspiració veritable.

Tant en la el·lecció dels assumptes com en les formes de que ls ha revestits, demostra en Zanné esser un meritíssim conreador del «genre que li agrada». El seu aplec de versos es dintre de la nostra literatura, una nota altament simpàtica, un exemple de cultura i de bon gust molt digne de esser tingut en compte, puig la carícia dolça, encara que freda, del refinat poeta, el seu bell gest, contrasten agradosa i noblement am la rebregadora manotada dels versaires barroers que tant abunden.

Entre ls «assaigs estètics» den Zanné no hi ha gran varietat essencial, malgrat a simple vista sembli lo contrari. Més; no pot haver-n'hi molta de varietat, ja que no la consent la manera com en Zanné entén la poesia, de quin camp desterra, sense vacilació ni escrúpuls, tot lo que no siguin «visions d'artista». Limita encara més aquella veritat, la preferència que sent el poeta per algunes d'aqueixes visions. A faisó d'enginyós kaleidoscopi, ens presenta la seva fantasia diversitat de quadros amb un nombre reduït de línies i colors combinats am singular dextresa.

Veritables esclats de passió fonda, no n'hi ha pas en els «Assaigs estètics.»

La «nuvia» del poeta té ls «ulls bruns»; però l seu posat es un «noble posat d'estatua grega» i son «perfil reial»....

La «trémola vergeta de l'escaient mirà» caurà al braç del poeta com tórtora sorpresa quan el seu bés triomfal, joiós els llavis de la verge faci seus, però quan ja serà «dea d'amor, tota passió» la sed de l'aimador artista s'apaibagarà «behent la melopea sublim dels seus petons»....

L'Amor li inspira un sonet xamós, però esblai-mat... Es la visió d'un rostre blanc, d'un óval trist

que «amb un esguard com mai s'ha vist, un mon li evoca de gaubança» però l'óval pàlid se confon am la boira d'or del cap-vespre que s'esvaeix pel cel...

Més intensos —si bé comptats— accents de passió li dicten al poeta ls amors d'altri.

*Obra de bat a bat el seu balcó
la verge, i una estranya esgarrifança
meitat decandiment, meitat aspró
la redolça d'onades de bonança*

El «secrets d'amor» del poeta —«visions d'altra existencia»— al punt d'obrir-se com clavells flairosos, s'avergonyeixen de la claror soperba que ella am sos ulls li envia i tornen vers son cor. El poeta ls hi demana que hi reposin tranquils i que hi facin naixer «encantaments somniats, veus ilusories qu'entre un petó i altre petó desgranin espirituals poemes.» I acaba aixís manifestant-se obertament el creador de visions:

*Fugiu de la claror, secrets dolcíssims,
i en lloc de rebre d'Ella la llum forta,
aixequen-li en mon cor una ara santa,
una ara beneïda!*

En la «Oració del mati» el poeta fa sentir, potser per única vegada una impressió punyenta, fibladora.—I es que en aquella composició, més qu'una «visió d'artista», hi ha un sentiment d'home, un trocet d'ànima... «Canta l'alosa alegrement un himne dolç al sol ixent i la planuria ja florida; una campana tot dringant la santa vida va cridant de vella ermita solitaria»... I al raig de llum que entra poruc dins la cambra on se consum llum de l'amor la vida del poeta, s'entrevéu una figura adolorida, aclaparada, pregant de genollons damunt del llit. «Prega pels ulls que l van mirar, pels llavis roigs que l van besar, pels braços blancs que l abraçaren... Prega pels ulls que son tancats, pels llavis roigs que son gelats, pels braços blancs que s'assecaren.»

Oracions aixís sempre son escoltades... i sentides. Emprò, l poeta román a artística distancia de la pira abrusadora de l'amor; té por de que no l cegui, privant-lo de fruir-ne els fantàstics jocs de llum, l'harmonia de línies tempadora...

El poeta no es tampoc un lluitador. Sospira per l'«*áurea mediocritas*.» Son esperit demana llarc repós: la febre del desig s'es apagada i defalleix la força de son cos. Sols li «plan ara extendre la mirada per les feixes i marges del seu troc» I mentres las boires «am pietós posat» li «amaguen els horrors de la ciutat» ell contempla «el formiguer que viu dins d'un terroc.»

Amb épica embranzida, ns ha cantat avans el «Comiat de Wotan» i en un sonet, qu'és un petit chef-d'œuvre, ns ha traçat l'imatje gegantina d'«Hercul Infant.» Heus-el-aquí l sonet:

*En son bressol dormit l'infant heròic somnia.
Somnia forts trontolls de roques i montanyes
que s'vinclen a sos peus, com fan les febles canyes
dels marges dels torrents quan l'huracá s' desnía.
D'Omfalia l dolç somris, les retorçades banyes
del Minotauros lleig, i els crits roncs d'agonia
que llencen els Atlans guaitant llur darrer dia,
fan naixe en el capet del nin visions extranyes.
En tant dues serpens, de Juno missatgeres,
badant sobre l brecol llurs amples gotes feres,
occir volen ensems el tendre i fort infant;
més obre els ulls de cop el nin; ses mans rosades
engrapen les serpens, que s'pleguen escanyades.
I s'tanquen poc a poc els ulls del nin triomfant.»*

Prò no ha passat d'aquí l poeta enamorat del ritme dolç, de la melodia suau, de la línia tranquila i elegant. Pera l lluitar esglaiador dels déus, son massa trencadices les cordes de sa lira... Escolta a Orfeu i a Donner pró sent mellor a Helena i a Theresia. La primera véu damunt la nau reial, soperba en sa tristesa, guaitant al lluny el foc de Troia «somniant l'amor de Faust, la nova poesia,» i la segona... Millor ho dirá l poeta:

*Quan baixa ls ulls es Gretchen; quan els alça,
Elisabeth; es Elsa quan somriu....
Per xó Theresia l men llati trasbalça:
Holda li deixa l amorós caliu.
I l oprimeix sovint tristesa extranya,
un pès feble i somort:
anyora l cel ombrivol d'Alemanya
i les fugedes solemniats del Nord*

Majors altures assoleix encara quan l'enlluerna «L'Esfinx imperial»

*Salut, Emperatriu!, la plebs crida impacient.
L'Esfinx pel porxo surt i altiva va rebent
del poble l seu amor... Amb un gran gest furial
envolta son cos prim en el mantell gloriós
dels cesars mai vençuts. I es vincla tremolós
l'estol d'esclaus al vent que mou l'Esfinx triomfal.*

Copiaría enter, si l'espai m'ho permetés el «Retrat de Joana du Barry» que

*Es la comtesa dels cabells d'or
alegra i perfumada,
sos llavis semblen un petit cor
de noia enamorada.*

Morta per la lletjesa triomfant el seu «coll tou segá la guillotina i als homs horribles mostrada fou sa testa de gran nina.»

Transcriuria també "Friné i la Montesperan."

Quan Madama Montesperan entra a l'Infern, Friné, per rebre a la vinguda, avença i riu am riure etern. I les hetaries gregues i les romanes s'esguarden somrient perque "sabrán com ballen les pava-nes les dames del Rei-sol omnipotent"...

En l'album del poeta hi apareix un "Croquis grec" de trets fermissims. Molt estimables son les fugitives siluetes del *Faune* i la *Naiada*; superba la visió imponent de la Seu de Girona:

*A l'entonar les clotges cants de festa,
volten la seu d'un aire de tempesta
i respón un silenci que fa pô;
els casals que l'enrotllen, muts i allivols,
llurs fronts xacrosos van baixant ombrivols,
com cervos estorats per un lleó.*

Què més?

Heus-aquí un enfilall d'exquisitats.

De La ballarina:

*Blanca madona pudorosa,
gaia burgesa florentina,
verge romántica somniosa,
alta princesa bizantina,
nàida fresca i olorosa,
tant promte esclava com regina,
tant promte pura com viciosa:
es tot aixó la ballarina.*

De Elegia Romana:

*heu guaitat somrient dintre les copes
del vi revifador la nota báquica
que bull com sang novella....
Aimades veus que l dolç secret cloïen
d'obrir dels mons daurats les portes blaves,
mons on floria t bès, alè de Venus...*

De Les Serenes:

*I deixen les Serenes els misteriosos llits
nacrats de les fondaries verdoses i amagades;
fins a flor d'aigua munten i neden extasiades
mentres les ones besen l' evori de llurs pits.*

De Lliri de Voluptat:

*La pura verge de liliats colós,
en les lloses del temple agenollada,
son esguard deixa perdre vagorós
per l'ampla volta de la nau sagrada.
I de sos llavis un mormull quietós,
estols d'arcàngels omplen sa mirada*

*i resplandeix rublert de serenós
son front llis de madona immaculada.*

De Rosa d'Infern:

*Com una inmensa rosa d'humida carn impura,
del negre infern la filla soperba s'espandeix:
somriu, i, al seu somriure, de foc un riu fulgura
i una alenada forta dels homs s'ensenyoreix.*

De Elogi de les Roses

*Els llirs varen cantar les joies esblaimades
de mistiques visions, de goigs immaterials:
les roses van cantar les ones sonrosades
am que l'amor tenyeix les galtes virginals.*

De L'Encis del Sant Divendres:

*La dolça simfonia creix arreu,
damunt l'herbei se gronxa acompassada,
pels foscos branquillons s'entortolliga
i s'eleva a l'espai, com encensada
cançó d'amor....*

Jesús es mort i la natura canta?

En fi: guiat i sostingut per la seva erudició clàssica, pel seu refinament ingénit i admirable *savoir faire*, navega el poeta, redoltat d'impalpables visions iridiscentes, en nau lleugera de vincladigos remes i frágil velám de gassa pel llac blavós, tranquil de la vaguetat poética, sortejant destrament els nombrosos esculls de la buidesa...

Es en Zanné un deixeble aventatjat d'insuperables mestres. Més qu'un *vident* original es un *visionari* aquilibrat. Si no té l dó de *šomoure*, de tormentar les ánimes, té en cambi l privilegi d'agenegar-les en serenors placévoles. Per xó l seu cant no passa inadvertit.

Seria perdre l temps inutilment entretenir-se buscant petits defectes en la faisó sincera, honrada del poeta. Per altra part cal procedir contrariament als crítics punxaguts de capelleta que tan sols veuen els mesquins defectes com si, en realitat, fossin més accesibles a llurs ulls de miop que les altes belleses de les obres.

Els vers sacerdots de la crítica —que per dissort no abunden— son tolerats amb els justes quan delinqueixen lleument, absolguent-los de llurs petits pecats, tan fàcils de cometre, en gracia a llurs grans virtuts tan difícils d'adquirir.

Es hora ja de que la crítica —pera majors bé i gloria de les nostres lletres— se guri del virolent i xorc bizantinisme que l'enxiqueix e infama.

SALVADOR ALBERT

Carnaval

QUINZE dies després de Reis, la gent, fastiguejada de la calma pesada del poble, vol ja alterar-ne la vida monòtona amb els alegrois esbojarrats, la gatzara atabaladora que aporta en Carnestoltes. I per xò quan els músics, com a reclam del primer ball de màscares surten tots abrigats pera fer la passada, la gentada s'arremolina i atapaeix en el carrer Major anc que bufi la tramontana. I la marxa alegre, saltadora, animada que ressona, confonent-se devegades amb els bufecs caragolats de la ventada freda, fá ballar de pèus als mirons, arrastra estols de bailets i ganaços qui de bracet saltironen i ballen al darrera de la música. S'obren finestres i balcones. Criden qualcuns, esgargamellant-se: la passada, la passada, i amb aquella tonada festiva, engrescadora i la fressa del bombo s'escampa arrèu l'esclat d'alegría. «Ja sembla que hi som eh noi? Quin pic de corrandes i de borra mos farém aquest any si Déu vol».

I una vegada ls músics han passat, se tanquen am precipitació finestres i balcones, se retira la gent, abrigant-se forsa per por de l'aire i torna a dominar el poble la tramontana am sos bufets recargolats i sos udols llarguissims.

I aixó s' repeteix cada diumenje, com notes isolades que preludien una estrepitosa simfonia. En les últimes passades, colles de joves encomanant-se entre ells l'engrescament, surten en carreteles adornades, exhibint trajos llampants. Les noies en llurs converses estudien quins disfrescos poden resultar més escaients.

I arriben a la fi ls dies esperats. La música sugestiona. I com per miracle molts dels malalts se refán i s'estableixen i corren sense por per tot arréu. Els apotecaris, tristament resignats, veuen els calaixos aixuts. El trevall se paralisa per complert. I per tots cantons se veuen cares alegres.

Durant el primer día, no s' gosa rompre l'gel, com si ls ànims estiguessin encara avergonyits, com si ningú s'atrevis a començar. Però a la tarda del segon, una multitud abi-

garrada s' agombola i va creixent, amb espetec de remors ingrates i am crits d' estrafetes veus afemellades: dònnes vestides am cobrellits, fetes unes marfagaces; camálics disfrescats de senyor am calces blanques, levita i barret de copa, portant ulleres de peles de taronja; tipos fastigosos que s' embadurnen la cara d' oli i hi encasten mill; homes ridícolament habillats de dòna i femelles am calces; collades de noies ostentant magnífics trajos. Tot se barreja, s' confón, en un bellugament constant, nerviós, marejador.

Els desitjos més recòndits covats tal volta llarc temps i que no gosen traslluir, se concreten aquell jorn pera brollar a l'últim: dònnes que senten l' agullonament atormentador d' una passió que no s' desfoga, aprofiten aquell ambient propi pera manifestar-la. I aixís se veuen casades que dancen tota la tarda amb els joves que més els hi plauen. Es Carnaval. Aixís se veuen a tota aquella rècua de galans vells i joves, àvits d' aventures, esperant frisosos que les dònnes els çarandejin a llur gust. Es Carnaval. Aixís se troven trapacers i xafarderes, sabedors de tots els misteris del poble que am la pruija d' esbotzar, canten la lletreta i fan enrojolar a moltes persones. Es Carnaval,

Després de les sardanes quan els músics comencen les corrandes i la borra, la multitud abigarrada, atapaint-se més se colzeja i refrega a batzegades fortes i com empesa per una força invisible, emprèn en massa compacte, la cursa desenfrenada del galop. Es aleshores que ressaltant en la foscor de les màscares, fulguren luxuriosament ulls desconeguts, es aleshores que tot aquell piló de carn humana s' entrega a la bacanal amb ubriacaments inefables. Fosqueja. La música va apaibagant-se i morint i la gentada laça, espuatada, se rendeix; més de cop reprenen els músics gallardament l' arrebatadora tonada i torna la multitud a botre com una colossal pilota i a llençar-se altra vegada an aquella carrera infernal, on les mans s'enfonzen anc que no vulguin en la polpa de carns toves i mòrbides.

Es el moment en que regna la bestialitat fastigosa, denigrant, repulsiva.

MIQUEL ROGER I GROSA.

LA COPA

*Es la Copa de Provença,
catalans, heus-e-la aquí,
fém-hi tots la coneixença
i bevem-hi el nostre vi.*

*Copa santa
i vessanta,
vessa pels cors
els records
els sans transports
i l'esperit dels forts!*

*Pot-ser som la reraçaga
d'un bell poble que sen va,
i si l nostre cànt s'apaga
la nació s'acabarà.*

*D' una raça que rebrota
pot-ser som els tanys primers,
pot-ser som la patria tota,
pot-ser som sos devaners.*

*Vessa als cors les esperances
i els ensomnis del jovent,*

*del passat les remembrances
i la fè en el temps vinent.*

*Vessa als cors la coneixença
de lo sant, lo bell, lo bó,
i de l'ànima i la pensa
la suprema comunió.*

*Vessa als cors la poesia
per cantar la vida arreu,
vessa als cors eixa ambrosia
que transmuda l'home en Déu.*

*Per la gloria de la Terra,
provençals, germans tots temps,
encaicém en pau i en guerra
i bevem-hi tots ensemps.*

*Copa santa
i vessanta,
vessa pels cors
els records
els sans transports
i l'esperit dels forts!*

FREDERIC MISTRAL.

(Trad. de Francesc Matheu)

Les tardes de l' August d' Alzina

An En Salvador Albert

DON Tomás, suau filòsof kantià que s'entusiasma davant dels cels estelats i davant de les poques ànimes en quines la moral resplandeix, té una biblioteca magnífica. Un séu avant passat va fundar-la en el segle XVI. Desde allavors, les generacions succeïdes l'han anada enriquint, i ara hi ha en ella tot lo que s'ha escrit en el món, que mereixi servar-se cuidadosament en una habitació immensa, en quina, entre la penombra, i vibra l'pregón silenci dels sants llocs de meditació i repòs.

Aquesta tarda, com gairebé totes les tardes, l'August d'Alzina ha trovat a D. Tomás en una montanya gens llunyana de la Ciutat. El serè filòsof estava assegut en la pedra negrenca d'unes runes, contemplant davant séu, en un pendís, quinze o vint pins que formaven com un petit temple de línies ideals. Donava una impressió d'harmonia. ¿M'atreviré a dir d'euritmia?

«Oh —ha exclamat l'August d'Alzina— els amics pins de les montanyes, que reculleixen la cançó dels vents i adés la tornen plena de dolcesa! Tenen molta divinitat. Fan ofrena de bellesa i d'oxigen. Enforteïxen el nostre cos, enjoièn els ulls enamorats, fan un dó musical a les ànimes. Jo

crec que tindriem de flectar el genoll davant. Il·luc.

—El meu esperit els adora—ha sospirat D. Tomás— Els pins pregonen la vida, la Vida, aixís, am la entonació solemnià que vosté ho diu.

—D. Tomás —ha dit l'August estrenyent la mà del vell: una mà d'evori, pulida, amable, com la d'un abat incrèdul del segle de Diderot.— Avui vinc am més desitgs que mai de vessar mon esser sobre l'aconortament de les coses. He hagut de fugir de casa. Tenia l'pensament boirós, confós. Una dolorosa agitació m'deprimia. Perquè? Sovint els detalls més insignificants en aparença obren grossos transtorns en nosaltres. Moltes vegades, am la joia de la obra acomplerta, he sortit del meu palau de bohemi, llumenós, expansiu, am ganas d'encomenar a tots el meu plaer íntim. I qualsevulga diformitat humana —un geperut afrós una méuca sifilítica, un cessant pàlid— m'ha fet tornar a casa, a dalt, trist, ombrívol. Pascal ha dit, i Baudelaire ho cita, que la nostra infelicitat generalment prevé d'haver sortit de casa. Però l'pensador cristià i el satànic poeta dels "paradissos artificials" eren dugues ànimes malaltes.... Una dolorosa agitació m'deprimia, estimat mestre. Ara, enfront dels arbres somniadors, sota la llum pensívola del cel, seguint atentament aquesta lluita de colors de tota la naturalesa, mon esperit se va equilibrant, i una ídea de Schopenhauer, que m'havía inquietat, apareix clara en mon cervell,

s' esborra lo que tenia d' enigmàtica i terrible, i esdevé intel·ligible i casi la trovo lògica. Es perfectament acusada, com els murs del castell que corona aquella montanya, que s' destaquen negres en l' or del crepuscle.... ¿vèu?

Don Tomás ha renyat a l' August d' Alzina.

—Vostè llegeix massa al tetric filòsof de Danzig. Schopenhauer, que té més enginy que veritable genialitat, es un pensador fret; el seu humorisme es calculat, terriblement recercades ses paradoxes... Jo no veig en ell espontaneïtat i vostè ja sab que la espontaneïtat es sempre la veritat.

«La veritat és més fàcil que la trobém en els nostres místics que assedegats d' infinit calumnia-ven a la terra; o en els poetes sentimentals com Leopardi, per exemple, aqueix sufrent immortal quals planys i amargantíssimes ironies naixen del seu mateix cor, tenen llurs arrels en el seu organisme. Schopenhauer es un sabi, un catedràtic de filosofia, que realment visqué *per a* la filosofia, i no té eixa hermosa bogeria heròica de Nietzsche que el fa devallar gran, sublim, a la nostra ànima...

—No obstant —s' ha permès objectar l' August d' Alzina— jo crec que la teoria de la Voluntat qu' ho regeix tot, es completa i experimental, am fonaments en la realitat, i ho explica tot, abraçant la infinita serie del fets,

D. Tomás, que vèu en el fundador de la teoria del coneixement, el cim més alt del pensament humà i que considera a sos successors com deixebles extraviats que no poden afegir un brí de llum nova a la doctrina del Mestre de les idees de tot el fecondíssim segle XIX i si solzament enfosquir-la o treure-la dels dominis en quins roda majestuosament, D. Tomás, que contrau els llabís quan li parlen de l' Hartmann, de l' Ibsen, d' En Strinberg, ha agafat a l' August pel braç i com totes les tardes li ha dit:

—¿Que vé a casa?

I l' August d' Alzina com totes les tardes —les tardes tristes i angoixoses d' hivern, les placévoles tardes primaverenques, les tardes lluminoses i ardentes de l' istiu, les melangioses tardes de tardor— ha acompanyat lentament a Don Tomás a casa seva, passant per camins solitaris, aturant-se sovint-pera millor impremtar en llurs ànimes la visió d' un bell paísatge, d' un enderroc poblat de misteri, d' un llaurador qual silueta s' alça forta i vigorosa en els camps, d' aquell aucell que passa sense un adonar-sen, es posa en una branca, vos espera nn moment com pera saludar-vos i torna a empendre la volada en l' espai sonor.

* * *

Els dos caminants ariven a casa de Don Tomás. Discretament donen dos petits colps a la porta. L' Auroreta els ha conegut, i l' August d' Alzina, agitat d' una dolça emoció, la sent correr de dintre.

L' Auroreta obra. Somriu. Es una nena gran. Porta una bata blanca i ses manetes divines juguen amb un devantalet blau. El Poeta i el Filòsof sen entren en una sala senzillament amoblada, sense luxu, però am cert gust coquet. Ah, com s' hi endevinen les manetes infadigables de la deesa del casal! Tot está en ordre. Qnatre belles estampes de paisatjes alemanys a les parets. Un humil piano. Una tauleta am llibres. L' únic balcó dona a un reduït jardí triangular, plé d' una penombra conventual.

L' Aurora i l' August, sols, s' han posat a parlar.

—Auroreta: ja s' ha après aquell lied de Schumann? Jo desitjo, jo *vull*— sent?— jo vull oir a Schumann interpretat per vostè. I demà li portaré el *Peer Gin*.

La Auroreta s' ha tornat una mica vermella. Era més hermosa aixís, més flor, més vital. L' August li ha retret la seva desconeixença de Grieg.

—Schumann—ha contestat l' Auroreta—*es molt difícil*. Trigarà forsa temps en sentir-mel a tocar. Cada dia m torno més barroera en el piano. La música, August, no es, com diria vostè la *méva* manifestació.

—Peró, Auroreta—ha dit l' August—i per qué no fa versos? La seva ànima necessita la rima per estargir-se. Vostè ha de cantar el tresor de la sentimentalitat que la inonda, que la engrandeix i la purifica. ¿Perqué no fa versos?

I l' Auroreta, tornant a agafar un primorós brodat on ses divines mans hi han posat bells somnis i idealitats, ha dit.

Pera fer versos dolents, encara no n' hi ha prou amb els vostres, oh poeta dels silencis que s queixen i les ombres que pensen?

Al dir aixó, la Auroreta ha rigut amb un riure, franc i sorollós, tot *bó*.

L' August d' Alzina ha cercat en sa pensa qualche paradoxa terrible, una frase que fes entendre a la burleta damisela qu' ell es un ser extraordinari, un ironista genial. I ja anava a contestar-li amb una frase espatarrant, épica, qu' ompliria d' esglai a la Auroreta.

Peró D. Tomás, que havia anat a posar-se una americana vèlla, ha entrat a la sala convidant a l' August a passar un rato en la Biblioteca.

L' August ha dubtat un moment, ha dirigit un profund i enigmàtic esguard a la Auroreta, i com totes les tardes, Don Tomás i ell han entrat a la biblioteca. Es una immensa nau quadrilonga. Els llibres están rigorosament ordenats. L' August maquinalment ha llegit a la llibreria del fons «Literatura», en un costat «Filosofia» a l' altre «Ciencies» Ha anat sense donar-sen compte, fins a la finestra oberta en l' angle dret del fons. Ha esguardat instintivament un campanar gòtic, llong i ombrivol com un xiprer, en el cel opalí del crepuscle. Ha exclamat: ¡qu' es bell! I per centéssima volta, ha fullejat un venerable in-folio que hi havia sobre la llarga taula del sabi. I una altra volta ha

donat grans mostres d'admiració contemplant les capitulars policromes d'un Còdi del segle X.

—Don Tomàs: ¡quina paciència, quina placidesa la d'eixos artifices silencios que tancaven un infinit de bellesa dintre d'una senzilla lletra!

Don Tomàs, que repassava un discurs sobres les "causes finals", ha aixecat la testa, i sos llabis han dibuixat un somriure de bondadosa satisfacció.

L'August ha agafat un llibre agitant-lo amb aire de triomf. Era *La Celestina*.

—Veli-aquí l llibre incomparable dintre la literatura castellana. ¿Vosté creu que Rojas l'escrigués durant unes vacances de quinze dies?

—No ho crec—ha contestat Don Tomàs.— Veig en ell traces d'un treball calmós. Es una obra acabada, tant per lo que s' refereix al seu estil opulent i just com a la psicologia fundament humana que en ell batega. Aixó vol dir una tasca lenta, un noble lluitar pera posar forsa observació i plenitud en el producte,

—També ho crec aixís. Mai hi he cregut en els qu'improvisen: en els poetes que s pensen superar a Homer embrutint ràpidament quelques *cuartilles* en una taula de cafè. La inspiració presuposa grans esforços. Una plana fácil, aparentment, ha agotat les forces de l'autor. Pera mi, el geni s diu Flaubert, qui, pera escriure un llibre, necessita dotze anys, havent de fer innumbrables viatjes i consultar una infinitat de documents.

Don Tomàs, a proposit del geni, ha fet quelques oportunes consideracions, en tó reposat, familiar i greu ensemps.

I l'August, com totes les tardes, ha sentit certa inquietut, certa intranquil·litat, cert malestar. Pensava en l'Auroreta. Ell estima molt aquesta biblioteca enorme, en quina li está contingut tot el pensament i tota la follia de l'home. Però no podia treure-s de sos ulls la visió de les mans blanques i transparentes de l'Auroreta, de sos ulls negres, plens de confiança, que mostren tota entera una ànima bona i pura, de sos llabis fins i rojos, la visió de tot aquell cos fort i distingit. I aquella veu, evocadora d'una harmonia inefable, aquella veu que canta, romanía en l'oido de l'August.

D. Tomàs sab moltes coses. La séva conversa es agradable, amena, cultíssima, però una veritable bogeria ha anat invadint a l'August d' Alzina. Les paraules eixien barroerament de sos llabis. L'ha contradit. I li ha vingut un desig foll de sortir de la biblioteca, portant-se incorrectament am tots aquells sabís i amb el seu amic Don Tomàs: un desig d'entrar corrents a la sala, i, flectant el genoll, a la usança romàntica, dir a la Auroreta que la aima, demanant-li una resposta que no li donaria cap d'aquells llibres frets, severs, impenetrables.

CARLES RAHOLA,

AUREA PAX (1)

*Oh pura joia del terrer nadiu,
com asserenes el méu cor laçat!
Com me retorna la tebior del niu,
pobre aucell aixalat!*

*Joia sublim, jo t posseesc i sent.
Méus són la terra i l' aire, el cel i el mar!
Els Imperis faulosos de l' Orient
no valen com ma llar.*

*Ma llar me don la força que perdí
amb els miratges combatent del món;
com Anteu me redreç; quelcom diví
sacre esperit m' infon.*

*Cura no n' haig del món ahir volgut...
Jamai Bèethoven ordená un acord
tant dolç, gentil i ple de beatitut,
tant bell com el meu hort:*

*roses, lliris, clavells i gessamins
enronden tarongers de fruit sucós;
pensaments esmaltats saluden, fins,
am llur esguard flairós,*

*les dalies orgulloses, qual fredô
de nobles dames dóna al méu jardí
un aire digne de tancat saló,
l' empremta del sati.*

*Munta un baume simfonic a pleret,
entra per la finestra amorosit;
mon coll rodeja amb un abraç estret,
dolcíssim, infinit!*

*En el cel fosc Selene resplandeix.
De la natura s va afeblint el chor.
Una mà pura i blanca beneeix
ma pau inmensa d' or.*

(1) D' un llibre pròxim a publicarse.

GERONI ZANNE.

Germinal

*¡Bé és veu prou qu' ha d' esser mare!
Sen va ben deixada anà,
la petxada recelosa
i pausat el caminà.*

*En la corva exagerada del seu ventre deformat,
s'hi endevina desseguida la llevor qu'ha ben granat.
Té sa cara riallora un posat tot satisfet;
i en llurs mirades tranquiles no s' hi amaga cap se-
;Té en els llavis un somriure ufanós, reveladò: [cret.
de la fruita que s' espera sembla la esclatanta flò.
Al mirar-me, tota roja son bell esguard s' hã baixat;
al baixar jo la mirada, altre cop s' hã enserenat,
i la dóna fecondada
triomfanta s'ha allunyat,
inconeienta tal vegada*

de la grandesa que tanca en son ventre deformat.

*Jo la mirava allunyar-se tan plena de magestat,
com si fos la Vida tota, que passes pel méu estat.*

ENRIC BOSCH I VIOLA.

SONET

*Oh llunyanes cançons que en la infantesa
les hores m' omplenaveu d' alegria,
vingáu a sadollar l' ànima mia
de la mateixa candida puresa.
Era llavors la vida una flò encesa
que besà l' il-lusió i embaladia,
pró una lluita nefasta, cada dia,
am passions i deliris l' ha malmesa.
No ha pas vençut en eixa lluita vana
el cor als egoismes dels humans.
No més li resta una alegre llunyana
en el record furtiu dels jorns llunyans
quan venen a endolcir l' ànima blana
les cançons oblidades dels infants.*

ALFONS MASERAS.

Dos Amors ⁽¹⁾

Novela

(Continuació)

Aixó l feia reposar tranquil no fent cas ja d' algun dupte que avants se li havia presentat i qu' estava ell a punt de fer-ne confidència al seu confessor.

I passaven dies, i la hermosor de la Natura s'anava accentuant més i ell, doblant-se-li l goig, fruía en la sublim contemplació.

Una tarde, s' adonà d' una airosa ombra que avençava dessota ls sálzers; ávidament esbrinant s' ataleià d' una noia jove que trescava sola, aplegant d' en tant en tant floretes boscanes de les que n duia un bon pomell a la mà esquerra. Anava sola, i li semblá hermosa, d' una hermosor en que mai s' havia fixat. Un altre i un altre dia la tornà veure i fins li semblava que les mirades d' ella anaven an ell. En muda contemplació hi passá forces estones; inconscient li anava resseguint el traçat de son rostre; ses mateixes formes, no ben accentuades encara, li feren naixer certa

atracció, i fins formulà alguna teoria que aplicava an aquella visió. Ja la tenia ben grabada dintre seu sentint-s'hi atrét sense desitjar-ho, però esperant cada dia aquella hora, neguitós, prês d' una frisança que l obsessionava. Ella no hi mancava mai al passeig predilecte. Fins un dia la vejà acompanyada d' altra noia i dissimuladament les hi endevinava una conversa que an ell se referia, i s retirá més anyorivol que altres dies; i al vespre, després d' haver doblat el rés, sentint una cremor que li cuidava abrandar el cor, tingué d' obrir la finestra pera respirar l' aire de la nit. Les remors li portaven una mena de conversa agradívola, i breçolant-s'hi força estona, perdé la noció del mon real en que s trovava, tardant forsa estona a revenir-se, fins que un airet més viu el desvetllá, donant-li una esgarri-fança de fret que li féu cercar l' escalforeta del llit, aon nit enllá, despertant-se d' un somni pesarós, el reprengué una tristesa agre-dolça barrejant-s'hi sempre la visió que l tenia captivat.

Al toc de la campana, s revifá soptadament i sentí que ls parpres li pesaven, trovant el cuixí ben humitejat, fent-li la il-lusió de que l

(1) Vegi-s el n.º 43.

plor li havia asserenades les potencies. A l'acte de la meditació matinal s'hi trobava forsa atent, i en aquell moment, fins les forces de l'esperit li semblava que se li havien doblades, resistint la temptació de pujar a la celda a l'hora de cada dia, fins que endevinava que la causa del seu penar s'era fosa.

Forses dies perseverarà en la regla de conducta que li traçà el seu director esperitual. Ell tenia una gran força de voluntat, i per ço havia d'esser poderós el motiu que l'feia distreure de ses idees i de sa vocació tant ardent.

Durà molt aquell paréntesi en la nova vida de son cor, que fins aleshores sols havia batgut per l'ideal que l'empenyia cap al lloc on tant somniava trobar-se: en l'exercici del Sagrat Ministeri. Més ah! que, quan més ens sembla estar afermats a la suprema aspiració, de sopte una lleu causa ens desencastella i ens trovem amb un altra dèria; sens experimentar desil·lusió, sino al contrari, més il·lusionats per altre sentiment que sembla vulga competir amb el primitiu, que vé a esser com la basa cap-dalt del nostre jo.

Aixís li esdevingué an en Nasi: aquella festa li havia tocat el torn d'assistir als solemniais oficis de la Seu, al servei del Diaca i Subdiaca. Una de les vegades que, baixant del presbiterí cap al Chor, li tocà anar a la banda dreta, toparen sos ulls amb altres de mirada penetranta que sostingueren l'esguard. Lo que mai havia pensat succeí aquell dia: trobar aquell rostre, graciosament modelat, entre la multitud que acut als cerimonials del culte a que an ell ben sovint se l' destinava. Fins li notà com una joia trascendible sols an ell; i podria ser que la intranquil·litat hagués dominat l'ànima sensible de la donzella al no veure a l'estudiant cap més dia, a la finestra que mirava son passeig preferit. I se li accentuà la afecció d'avants i sols desitjava passar i tornar passar pera continuar la muda conversa; i no pensà amb el sacrilegi que cometia, fins que va trovar-se a la celda recomptant l'aplec de fortes impresions, després d'haver-li dirigit una lleu, però afectuosa inclinació de cap, qu'ella pagà amb un somriure natural mentre s'creuaven llurs passes a l'eixida dels claustres, i com despedint-se fins an aquella hora dolça que podrien esguardar-se lluny de tota mirada profana.

Les campanes brandaven solemniosos; poc tardà en eixir el Prelat prodigant benediccions, i ell fins s'hi sentia avergonyit davant d'aquell quadro corprenedor. En tant el concert dels sagrats bronzes, continuava am dues veus desiguals: la una de tó fondo i vibrant, semblava que brandés trista per l'en-

terro de son ideal ja mortós, i l'altra, argentina i més seguida, com festejant la florescència del cor que ja no creia seu, però disposat a pledejar-lo ardidament. Ullà les proporcions de la lluita que s'preparava, i féu prometença d'arribar si calgués, fins al sacrifici.

III.

Y que arribà a sofrir en Nasi als dos ultims mesos del curs escolar!

Perfidiós i ferm, s'havia llençat a la lluita, guiada sa voluntat per la gran prudència del seu confessor.

—No temis, ni t' desàlents; aquestes contrarietats venen, no del poderós enemic de l'ànima, sino del mateix Déu que posa a prova la téva vocació.... Combát i espera, que a la fi la victoria será téva —

«¡Combát i espera!» Be ho feia prou. Totes les armes tragué en aquella lluita terrible; tant, que ja el seu cos no podia més; malaltís i decaigut, estava en perill la seva existencia. Però que sen hi donava, si a l'últim podia triomfar? La esperança no la perdía pas, nó; amb ella s'abraçava reposant-hi belles estones. S'hi trobava tant de decaigut son cos, avans tan sà i robust, que passava la major part dels dies a la *enfermeria*.

L'hi havien fet tancar els llibres, privant-li l'examen de fi de curs. Més que logriaren? Res, mentres ell ne tingués un d'obert en que llegir-hi, com hi llegia, tantes notes emocionants. El metje ja ho havia ordenat: portar-lo cap a respirar uns altres aires; trepitjar altra terra; única manera d'enfortir la seva naturalesa aclafada. Prò ell, entoçudit en guanyar curs, volia presentar-se a examens am tot i faltar-li la deguda preparació. Els superiors no ho podían pas consentir, i an ell tal contrarietat l'apenava més. No hi hagué més remei que permetre-li. L'examen fou breu, i per més que el tribunal s'entretenia en fer-li lleugeres preguntes, ell s'extenia demostrant el domini de l'assignatura. Fou ben qualificat, i semblà com que s'hagués refet una mica. Se preparà pera anar-sen a les seves terres a reposar i omplir-se de salut amb els bons aires; aixó a judici dels Superiors i del metje; més per ell i el seu Director esperitual, anava a cercar altres aires i altre repòs: un aire que no respirés aquell ser que se li posava al pas en son romiatje, i un repòs en la lluita d'evitar tantes ocasions perilloses com volgient-li entellar el celatje del seu primer amor, frisós per esser el de tota sa vida.

Era el dia de marxar. Els seminaristes trastejaven aqueferats am paleses mostres d'alegría. El reglament amorosit feia semblar la casa un gavial d'aucells en revolta, com es-

perant l' hora d' aixecar el vol i llençar-se planes enllà cap als nius que començaven d' anyorar. Totes les celdes eren obertes. Els uns recullint objectes i empaquetant-los, els altres tancant baguls que baixaven a la porteria. En Nasi ja ho tenia tot disposat: de bon matí se lin havien endut el bagatge, i solzament esperava a un seu company am qui faria el camí. Sen anirien a despedir-se de la bona dòna que ls arreglava la roba, recullien el recapte que per la ruta li havien encomanat, i adéu! cap a cercar belles sensacions, pujant montanyes, soptant pobles i masies; més en harmonia per llur temperament, que no pas l' encaixonar-se a la esdernegada diligència. Volar pels cims, ajocar-se per les valls regalades, era pera ls dos temperaments molt mellor que no l' altre medi de viatjar preferit per la majoria.

Trescaven pels rònecs carrers, apressats i am la dèria, de trovar-se ben aviat a l' altra banda del riu; en Nasi am doble raó: preveia un casual encontre, en el que ls seus sentiments s' hi sentirien aconçolats, malgrat son voler que volia decantar-se cap a un altre viarany. Arrivaren a la casa: còm va i còm vé, oferiments i encarrecs. A totes passades tingueren d' acceptar un bon refrigeri que ls tenia preparat la bona dòna. Mentre l' despatxaven entre les bromes ignoscentes d' aquella gent senzilla, arribà la filla de la casa, el *corrèu*, com li deien ells, per la raó de dur-los la roba i altres recados cada setmana al Seminari. En Nasi feia temps que no l' havia vista, a causa del retiro a que estava condemnat per sa malura; aixís es que, al sentir-la, ja l' escridaça am franca alegria; però, quina fou la seva sorpresa al veure que no anava sola! L' acompanyava altra noia qu' ell coneixia prou... Ses mirades se trovaren, i un regirament intern, que passà desapercebút dels altres, els deixà esverats i sense paraula. De sopte, ella donà dissimulada correguda cap al porxo, com qui s' hagués descuidat d' alguna cosa, i sortint per altra porta cap á l' escala, anava responent a les preguntes que del menjador estant, li feia la filla de la casa:

—Qui no té memoria ha de tenir cames; ja torno desseguida.— I anà escala avall deixant-los parats a tots, llevat al pobre Nasi que rebé una ferma sotragada en sos altíssims propòsits.

—Ai, ai! ¡quins papers de fer la Trineta! Am tant d' interès que m parlava de vosté, Mossen Ignasi, i..... vaja, no sé! Encara que s' haja descuidat del recado que havia de donar-li, valia la pena de saludar.—

ANTÓN BUSQUETS I PUNSET.

(Seguirá)

Publicacions rebudes

Presentalles

Articles en prosa, per Ll. Manau i Avellanet—Llibreria Puig—Plaça Nova, 5-Barcelona.—1 peseta.

Gent de montanya

Tercer accessit en el concurs de noveles, per Vicens M.ª de Gibert—Volúm 50 de la «Biblioteca Popular» de *L' Avenç*.—50 centims.

Hubada i Posta

Drama en tres actes, per Pere Cavallé—Volúm 5 de la Biblioteca *Foc Nou*, de Reus.—35 centims.

Crónica o Comentaris del Rey En Jaume I

El quadern onze que acabem de rebre es tal volta l' més interessant dels publicats, pels curiosíssims epissodis que conté referents a la conquesta de Xátiva i altres poblacions del regne de Valencia.

No cal dir qu' es una obra que recomanem a nostres lectors per les patriotiques ensenyances que conté.

Aquesta obra s publica en quaderns quinzenals de 32 planes al preu de 25 centims quadern, per els editors de la *Biblioteca Clássica Catalana*, Srs. Ferrer i Vidal, de Barcelona.

Llibres quina adquisició recomanem an els nostres abonats

Obres Completes de Mossen Jacinto Verdaguier

Edició de gran luxu, editada per la casa Josep Agustí de Barcelona. Han sortit els volums I i II, que s venen al preu de 10 pessetes exemplar.

La Moral en el Teatre

Per Emili Tintorer.—preu 3 pessetes.

Fent Camí

Aplec d' estudis i narracions per Lluís Via—preu 3 pessetes.

El Triumfo de la Democracia

Per A. Carnegie. Traducció castellana.—Preu 2 pessetes.

Comedia d' Amor. (dos actes)

Per Pompeu Creuet.—Preu 2 pessetes.

Catalunya a Grecia

Estudis històrics i literaris, per A. Rubió i Lluch.—Preu 50 céntims.

Petits Concurs de EMPORIUM

Amb el present comencem els nostres petits concurs. Voldriem contar am medis pera donar premis de verdadera importancia, més, desgraciadament, no es aixis, ja que la petita quantitat qu' avui oferim representa pera nosaltres un verdader sacrifici.

Però de tot ens considerarem per ben pagats si l public continua dispensant-nos son favor, i si aquest no mimva, per la nostra part no escatimarem rès pera fer de EMPORIUM una de les mellors publicacions de son genre.

CARTELL

DEL PRIMER "PETIT CONCURS" DE "EMPORIUM"

Se concediran **25 PESSETES** al mellor treball literari en prosa.

Aquest concurs se regirà per les següents:

— B A S E S —

- 1.ª La extensió dels treballs no podrà passar de 40 quartilles de les ordinaries (22 x 6) de lletra corrent.
- 2.ª El plaço d' admissió de treballs, que comença avui, se tancarà a les 12 de la nit del dia 28 de Febrer prop-vinent.
- 3.ª Tots els treballs escrits en una sola cara de les quartilles, am lletra intel·ligible que no sigui la del autor, i en llengua catalana, deurán esser enviats an aquesta redacció acompanyats d' un plec clós contenint el nom i domicili de l' autor.
- 4.ª Se concediran tants accessits i mencions honorifiques com el jurat cregui convenient
- 5.ª Tots els treballs distingits siga amb el premi, accessits o mencions quedarán per un any propietat de EMPORIUM i tots aniran publicant-se en aquesta revista.
- 6.ª Oportunament s' anunciarà les persones qui formaran el jurat calificador.

Palafrugell 15 de Janer de 1906.

El Redactor en Cap,

JOAN LINARES I DELHOM.

ILUSTRACIO CATALANA

Un any 30 pessetes = GRANS REGALOS per valor de 30 pessetes

LA SUSCRIPCIO DE 1906 SURT DE FRANC

SORTIRÁ PER
ANY NOU

PILAR PRIM

NOVELA DE
NARCIS OLLER

5 PTES. PRIMER REGALO als suscriptors de la ILUSTRACIÓ CATALANA

Vins fins de Champagne

C. GAUHTIER & CIE

CASA FUNDADA EN 1858 — EPERNAY — FRANCE

Agent General a CATALUNYA: Joan Margarit Palli. — Palamós

ÚNICO LICOR Y ELIXIR

elaborado por los **PADRES CARTUJOS**
en la fábrica de la Unión Agrícola. — TARRAGONA

Exigir esta marca

De venta en Palafrugell: en casa de D. ANTONIO COMAS, colmado LA ALEGRÍA y en los principales colmados de Cataluña.

Depositarario en Barcelona: FORTUNY HERMANOS, Hospital, 32

D. Tell

CIRURGIÀ - DENTISTA

St. Llorens, 12, 1.er

St. FELIÚ DE GUIXOLS

Assegura tots els treballs

propis de la seva professió

Tots els dijous a PALAFRUGELL

FONDA DE LA ESTRELLA

FUMADORS

PER CONSERVAR

LA SALUT

Fumeu el paper SIMÓ

Bierge y Casals

Rech, 10 - BARCELONA

CONSERVAS, QUESOS y MANTECAS

La casa que más exporta al Ampurdán

ESTABLIMENTS FARCY & OPPENHEIM

Societat Anónima Francesa am capital de 3.500,000 francs

Cotilles C. P. a la Sirene

PARÍS - SAN SEBASTIÁN

Agent de venda: Joan fonolleda, = 2, Pelayo, 2 = Barcelona

MOTORS I FÀBRIGUES DE GAS POBRE

OTTO LLEGITIMS

→ A CATALUNYA EN FUNCIONEN MÉS DE 80 ←

Representant general--PERE FERLÀ, enginyer.--Barcelona

Pera detalls dirigir-se an en MIQUEL VILLARRUBIA.—Palafrugell.

A Torroella de Montgrí

S VEN L'ACREDITAT

COLEGI TORROELLESE

Per retirarse de la
ensenyança son Director-propietari

* D. BARTOMEU SALA *

FRANCESC CANET

Llibreria - Revistes - Diaris

2 = Pujada al Castell = 2 * FIGUERAS

MOTORS I FÁBRICAS OTTO DE GAS POBRE

LLEGITIMS

→ A CATALUNYA EN FUNCIONEN MÉS DE 80 ←

Representant general--PERE FERLÀ, enginyer.--Barcelona

Pera detalls dirigir-se an en MIQUEL VILLARRUBIA.—Palafugell.

ÚNICO LICOR Y ELIXIR

elaborado por los **PADRES CARTUJOS**
en la fábrica de la Unión Agrícola. — TARRAGONA

Exigir esta marca

De venta en Palafrugell: en casa de D. ANTONIO COMAS, colmado LA ALEGRÍA y en los principales colmados de Cataluña.

Depositario en Barcelona: FORTUNY HERMANOS, Hospital, 32

CAMISERÍA Y CORBATERÍA

Botet y Bladó

GRAN SURTIDO
— en —
generos de punto

38 - CALLE BOQUERIA - 38

MANTAS DE VIAJE
—
PAÑOLERÍA
en seda é filo

BARCELONA

NOVEDADES PARA CABALLERO Y SEÑORA

Los remedios homeopáticos que el
Dr. FUREST emplea para tratar á
los enfermos TIFUDICOS, son:

SOLUBILIS
RHUS-TOXICOLENDRUM
BRIONIA-ALBA
y BELLADONA

CLINICA FUREST Teléfono GERONA
-207-

Dr. Tell

CIRURGIÁ - DENTISTA

St. Llorens, 12, 1.º

St. FELIU DE GUIXOLS

Assegura tots els treballs
propis de la seva professió

Tots els dijous á PALAFRUGELL
FONDA DE LA ESTRELLA

Vins fins de Champagne

C. GAUHTIER & CIE

CASA FUNDADA EN 1858 — EPERNAY - FRANCE

Agent General a CATALUNYA: Joan Margarit Pallí.--Palamós